

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Veřejné zakázky ve stavebnictví – aktuality

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

David Dvořák

oddělení legislativně-právní, odbor strategií, práva a
elektronizace veřejných zakázek

Sdružení pro výstavbu silnic, 15. 10. 2024

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

NOVELA ZZVZ 2024

Novela ZZVZ 2024

- prvotní impuls – zvýšení limitů pro VZMR
- zvolena forma pozměňovacích návrhů
- **ST 724 - novela z. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory:**
 - národní implementace **nařízení** Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 **o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh (Foreign Subsidies Regulation – FSR)**
 - **novelizace rovněž ZZVZ**
- legislativní proces:
 - 5. 9. – jednání gesčního Hospodářského výboru – 1 PN (limity)
 - 18.9. – 2. čtení – načteno dalších 6 PN k ZZVZ
 - 26.9. – jednání gesčního Hospodářského výboru
 - od 22.10. – 3. čtení

Novelizace ZZVZ kvůli FSR

- důvodem je navázání průběhu zadávacího řízení na postupy stanovené pro oblast VZ ve FSR
- rovněž obecná úprava návaznosti ZZVZ na nyní často přijímaná (přímo účinná) nařízení EU, která obsahují určité povinnosti z hlediska zadávání VZ
- účinnost 15. dnem po publikaci ve Sbírce zákonů
- **FSR – základní nástroje:**
 - povinnost podniku oznámit Komisi spojení podniků v případě, že alespoň jeden z nich dosahuje obratu nejméně 500 milionů eur a zároveň ve sledovaném období došlo k poskytnutí souhrnných finančních příspěvků od třetích zemí ve výši přesahující 50 milionů eur
 - povinnost podniku oznámit Komisi účast v zadávacích řízeních, pokud odhadovaná výše veřejné zakázky činí nejméně **250 milionů eur (6,25 mld. Kč)** a zároveň finanční příspěvek od některé ze zemí, jež není členem Evropské unie, činí ve sledovaném období minimálně 4 miliony eur
 - v ostatních situacích může Evropská unie zahájit řízení z moci úřední i bez předchozí notifikace

Novelizace ZZVZ kvůli FSR - § 39

- navázání postupů dle ZZVZ na přímo použitelné předpisy EU
- **§ 39/1:** *Zadavatel je v průběhu zadávacího řízení povinen dodržet stanovené zadávací podmínky. Pokud pravidla pro průběh zadávacího řízení nejsou stanovena tímto zákonem, **přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁶⁾** nebo zadávacími podmínkami, určí je zadavatel v souladu se zásadami podle § 6.*
- **§ 39/2:** *V průběhu zadávacího řízení zadavatel vybírá z účastníků zadávacího řízení vybraného dodavatele na základě **e) pravidel pro postup zadavatele v zadávacím řízení stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁶⁾**.*
- pozn. č. 56 – FSR, nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek, sankční nařízení

Novelizace ZZVZ kvůli FSR - § 40

- zadávací lhůta se prodlužuje o dobu předběžného přezkumu nebo hloubkového šetření oznámených zahraničních finančních příspěvků podle FSR
- v této době mohou účastníci ze ZŘ odstoupit
- informaci o zahájení nebo ukončení hloubkového šetření zadavatel odešle účastníkům ZŘ bez zbytečného odkladu poté, co je o tom informován Evropskou komisí
- informaci o prodloužení zadávací lhůty zadavatel na žádost účastníka odešle/uveřejnění na profilu do 5 prac. dní

Novelizace ZZVZ kvůli FSR - § 46 a 48

- **§ 46/4:** *Zadavatel požádá dodavatele, aby ve lhůtě 10 pracovních dnů doplnil chybějící oznámení nebo prohlášení o zahraničních finančních příspěvcích podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího zahraniční subvence narušující vnitřní trh⁵⁷⁾, pokud nabídka nebo žádost o účast tyto doklady neobsahuje.*
- **§ 48/1:** *Zadavatel může vyloučit účastníka zadávacího řízení pouze z důvodů stanovených tímto zákonem **nebo z důvodů pro vyloučení nebo odmítnutí nabídky nebo žádosti o účast stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie⁵⁶⁾**, a to kdykoliv v průběhu zadávacího řízení.*
- **§ 48/8:** *Vybraného dodavatele zadavatel vyloučí z účasti v zadávacím řízení, pokud zjistí, že jsou naplněny důvody vyloučení podle odstavce 2 nebo může prokázat naplnění důvodů podle odstavce 3 písm. b) nebo odstavce 5 písm. a) až c) **nebo pokud zjistí, že jsou naplněny důvody pro povinné vyloučení nebo povinné odmítnutí nabídky nebo žádosti o účast podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁶⁾**.*

Novelizace ZZVZ kvůli FSR – další ust.

- **§ 130** – postup dle přímo použitelných předpisů EU i ve zvláštních postupech – rámcové dohody, DNS a soutěže o návrh
- **§ 216** – povinnost uchovávání dokumentace po dobu stanovenou přímo použitelným předpisem EU
- **§ 248 a 263** – dozor ÚOHS a možnost uložení nápravného opatření rovněž z důvodu nedodržení pravidel stanovených přímo použitelným předpisem EU

Finanční limity pro VZMR (PN A)

- dodávky a služby – 3 mil. Kč
- stavební práce – 9 mil. Kč
- povinnost uveřejnit smlouvu na profilu zadavatele – od 1 mil. Kč
- výjimka pro uveřejnění smlouvy - smlouva uzavřená za účelem zajišťování bezpečnosti nebo obrany (shodně se z. o registru smluv)

Legislativně-technické úpravy (PN B.1)

- § 2/1 – vypuštění věty o zápisu mezi organizačními složkami ČR
- § 48/9 – úprava ve vztahu k pobočkám zahraničních a.s. (s ohledem na § 5) – podstatné je sídlo a.s., nikoliv pobočky
- § 53/4 – věta čtvrtá – oprava terminologie (zjednodušené zadávací řízení → ZPR)
- § 75/1/a) – terminologická úprava – nově „výpis z rejstříku trestů“ (účinnost 1.1.2025)
- **§ 211/9 – úprava doručení v elektronickém nástroji - okamžik přijetí datové zprávy na elektronickou adresu adresáta datové zprávy v elektronickém nástroji**
- § 218/2/a) – ochrana informací – doplnění předběžných nabídek
- § 228 – oprava gramaticky nesprávného tvaru slova (výpis → výpisem)
- **příloha č. 6, bod F.5 – výzva k podání nabídek v DNS – odkaz na pravidla pro hodnocení nabídek dle § 114 až 118 (dosud jen § 115)**

Centrální zadávání a registr smluv (PN B.2)

- § 9/5 – pouze možnost, nikoliv povinnost uzavřít smlouvu mezi centrálním zadavatelem a pověřujícím zadavatelem
- § 219/5 – náprava neuveřejnění smlouvy v registru smluv:
 - reakce na rozh. ÚOHS-S0285/2022/VZ
 - soulad s možností soukromoprávní nápravy dle metodiky DIA
 - *„Smlouva se považuje za uzavřenou v zadávacím řízení, pokud její obsah odpovídá obsahu smlouvy, která byla uzavřena v zadávacím řízení a byla od počátku zrušena z důvodu neuveřejnění v registru smluv; to platí i v případě, že se jedná o smlouvu, která nahrazuje původní smlouvu, z níž již bylo plněno, a vypořádává plnění z takto zrušené smlouvy. Za smlouvu odpovídající obsahu původní smlouvy se pro účely věty první považuje i smlouva obsahující oproti původní smlouvě změny, které jsou nepodstatné podle § 222 odst. 2 až 10.“*

Podlimitní výjimky a ZPŘ (PN B.3) (1)

- podlimitní výjimky (§ 30):
 - VZ na dodávky potravin
 - VZ zadávaná školám podle školského zákona v případě dodávek nebo služeb zajišťovaných žáky v rámci praktického vyučování
 - **VZ zadaná na základě plánovací smlouvy podle stavebního zákona**
 - VZ zadávaná energetickému společenství nebo společenství pro obnovitelné zdroje podle energetického zákona jeho členem za účelem souvisejícím se zajišťováním jeho energetických potřeb
 - VZ, jejímž předmětem je sdílení elektřiny členem společenství podle energetického zákona tomuto společenství, sdílení elektřiny členem společenství podle jinému členu tohoto společenství nebo sdílení elektřiny zákazníkovi mimo společenství

Podlimitní výjimky a ZPŘ (PN B.3) (2)

- ZPŘ – „neblokování“ uzavření smlouvy:
 - § 53/7 – zákaz uzavření smlouvy se neuplatní před zahájením řízení o přezkoumání úkonů zadavatele (obdobná úprava jako v DNS a u zakázek na základě RD)
 - § 254/1/d) – související možnost podat návrh na uložení zákazu plnění smlouvy (porušení ZZVZ a ovlivnění výběru)
- **ÚOHS a HV nesouhlas**

Zrušení zakazu paralelních ZŘ (PN B.4)

- vypuštění § 51/4 – zákaz zahájení ZŘ s obdobným předmětem plnění před zrušením původního ZŘ
 - § 255/1 – související snížení kauce při podání návrhu proti zrušení ZŘ – paušální částka 100 tis. Kč (místo 1 % z nabídkové ceny)
- ÚOHS a HV nesouhlas

Uveřejňovací povinnosti u VZMR (PN C.1)

- § 217/2 – „malá“ písemná zpráva u VZMR (VZ neuzavřených v ZŘ) nad 1 mil. Kč - obsah:
 - zadavatel, předmět VZ, cena ve smlouvě
 - vybraný dodavatel
 - způsob výběru (přímé zadání, uzavřená výzva, otevřená výzva + místo uveřejnění výzvy)
- § 217/6 – možnost nahrazení uveřejněním údajů ve strojově čitelném formátu na profilu zadavatele (související úprava vyhlášky č. 345/2023 Sb.)
- § 217/7 – výjimky z povinnosti uveřejnění
- účinnost od 1.7.2025
- § 269/1/e) – sankce za neuveřejnění – účinnost až od 1.7.2026
- **ÚOHS a HV nesouhlas**

Střet zájmů (PN C.2)

- zrušení § 4b v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů
 - vložení úpravy do § 48/8 a § 31/2
 - vyloučení účastníka – člena vlády či vedoucího jiného ústředního úřadu nebo dodavatele, jehož je skutečným majitelem
 - vztaženo i na kvalifikační poddodavatele, pokud je dodavatel na výzvu nenahradí
 - omezení na zadavatele dle § 4/1/c), jimi „ovládané“ zadavatele dle § 4/1/e) a sektorové zadavatele dle § 151/1/b) pod jejich dominantním vlivem
 - možnost vyloučení, povinnost vyloučení vybraného dodavatele
 - u VZMR – zákaz zadat zakázku výše uvedenému dodavateli, omezeno i zde jen na zadavatele dle § 48/8; smlouva uzavřená v rozporu je neplatná
- **ÚOHS a HV nesouhlas**

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

REFORMA ÚOHS

Reforma přezkumu ÚOHS

- vychází z aktualizovaného programového prohlášení vlády

hlavní principy:

- jednoinstanční přezkum v návrhových věcech
- kolektivní rozhodování v návrhových věcech (tříčlenné komise)
- zavedení principů sporného řízení a projednací zásady
- soudní přezkum se lhůtou pro rozhodnutí
- přezkum ex offo u probíhajících VZ bez automatické blokace

podrobnosti viz

<https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/verejne%c2%a0zakazky%c2%a0a%c2%a0el%20elektronizace/reforma-prezkumu-verejnych-zakazek>

- aktuálně projednávání v LRV
- otázka postoje nového ministra MMR?

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

DOPAD NSZ DO VZ – POUŽITELNOST DOSAVADNÍCH DOKUMENTACÍ

Technické podmínky VZ na stavební práce

§ 92 ZZVZ:

(1) Má se za to, že technické podmínky jsou stanoveny v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení, pokud zadávací dokumentace veřejných zakázek na stavební práce obsahuje

a) dokumentaci v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj a

b) soupis stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva pro místní rozvoj.

(2) Dokumenty podle odstavce 1 mohou být částečně nebo zcela nahrazeny jinými požadavky na výkon nebo funkci.

§ 2/1 vyhlášky č. 169/2016 Sb.:

Rozsah dokumentace pro zadání veřejné zakázky na stavební práce

(1) Dokumentací podle § 92 odst. 1 písm. a) zákona o zadávání veřejných zakázek je dokumentace, která rozsahem odpovídá

a) projektové dokumentaci pro provádění stavby podle vyhlášky o dokumentaci staveb (č. 131/2024 Sb.),

b) projektové dokumentaci pro provádění staveb podle vyhlášky o rozsahu a obsahu projektové dokumentace dopravních staveb (č. 227/2024 Sb.), nebo

c) dokumentaci bouracích prací podle vyhlášky o dokumentaci staveb (č. 131/2024 Sb.).

Přechodné ustanovení NSZ (§ 329)

- přechodné období do 30.6.2027
 - v **žádosti o povolení stavby** lze použít **projektovou dokumentaci** dle dosavadních předpisů
 - při **zahájení provádění stavby** lze použít **dokumentaci pro provádění stavby** dle dosavadních předpisů
 - při **podání žádosti o odstranění stavby** lze předložit **dokumentaci bouracích prací** dle dosavadních předpisů
- stavební úřad je přezkoumává dle dosavadních předpisů

Výkladové stanovisko MMR z června 2024

- dostupné na Portále o VZ MMR
- postup dle dosavadních předpisů - **4 modelové případy**:
 1. smlouva na zhotovení PD a dokončení PD před účinností NSZ
 2. smlouva na zhotovení PD a zahájení prací na PD před účinností NSZ
 3. smlouva na zhotovení PD a zahájení prací na PD před účinností NSZ, práce na zhotovení DPS po nabytí účinnosti NSZ
 4. příprava na zahájení VZ na projektové práce zahájena před účinností NSZ, zadání VZ a zahájení prací na zhotovení PD až po tomto datu
- z pohledu ZZVZ není porušením ani postup jiný (zahájení přípravy PD po nabytí účinnosti NSZ či nezahájení stavby podle dosavadní PD po 30. 6. 2027) – může být ale problém z hlediska NSZ

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

SEKTORÁLNÍ PŘEDPISY S PŘESAHEM DO VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

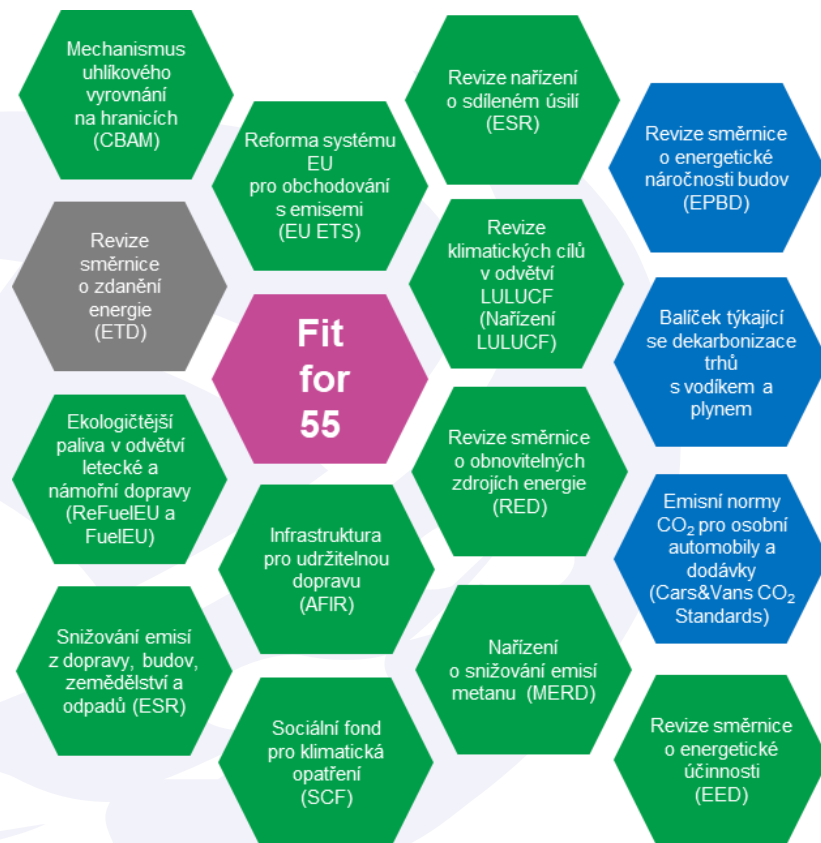
Sektorální předpisy s přesahem do VZ

- nové povinné ohledy
 - související s udržitelností (cirkulární ekonomika, klimatická neutralita, energetická účinnost ...)
 - odolnost + soběstačnost evropského trhu
 - nosným motivem sektorálních předpisů je harmonizace té které komodity na evropském trhu – veřejné zadávání je regulováno „mimoděk“
- často podoba nařízení – jsou přímo účinné
- s výjimkami se aplikují jen na zadávací řízení podle zadávacích směrnic → uplatní se „jen“ u nadlimitních veřejných zakázek
 - neuplatní se, zadává-li zadavatel na výjimku

Balíček „Fit for 55“

- jedna z ústředních částí Zelené dohody; předložen EK v červenci 2021 (aktualizace v plánu RERowerEU)
- reaguje na požadavek snížení čistých emisí skleníkových plynů v Evropě do roku 2030 alespoň o 55 %
- soubor návrhů právních předpisů EU, které mají uvedeného cíle dosáhnout
- vedle něj pokračují práce na přijímání dalších předpisů z oblasti ekologie

Zdroj: PwC

Nařízení o ekodesignu (ERSP)

- **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2024/1781 ze dne 13. června 2024 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků a o zrušení směrnice 2009/125/ES**
- „**ekodesign**“ = začlenění aspektů environmentální udržitelnosti do charakteristik výrobku a procesů probíhajících během celého hodnotového řetězce výrobku
- „**požadavek na ekodesign**“ požadavek na výkonnost nebo požadavek na informace, jehož cílem je zvýšení ekologické udržitelnosti výrobku
- **čl. 58 – ekologické veřejné zakázky:**
 - požadavky budou stanoveny až na základě prováděcích aktů EK
 - cílem je podpořit nabídku a poptávku po udržitelných výrobcích spadajících do jejich působnosti
 - možnost odchýlení z důvodu ochrany veřejného zdraví, pořádku a nepřiměřených technických obtíží
 - požadavky mají mít podobu technických specifikací, kvalifikačních kritérií, smluvních ustanovení nebo cílů

Nařízení o stavebních výrobcích (CPR)

- **Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh, mění nařízení (EU) 2019/1020 a zrušuje nařízení (EU) č. 305/2011**
- cílem je vyřešit dosavadní identifikované problémy a přispět k cílům zelené a digitální transformace, včetně zajištění souladu se stávající i připravovanou relevantní horizontální úpravou zejména v oblasti ekodesignu udržitelných výrobků a energetické náročnosti budov
- **čl. 84 – zelené veřejné zakázky:**
 - požadavky budou stanoveny až na základě prováděcích aktů EK
 - budou stanovovat minimální povinné požadavky na ekologickou udržitelnost stavebních výrobků; cílem je podpořit nabídku a poptávku po nich
 - zřejmě budou platit jen po nákup stavebních výrobků, ne zadávání stavebních prací!
 - možnost odchýlení z důvodu ochrany veřejného zdraví, pořádku a nepřiměřených technických obtíží
 - EP navrhuje mj. připuštění využití ekoznaček jako hodnotícího kritéria

Net Zero Industry Act (NZIA)

- **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2024/1735 ze dne 13. června 2024, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby produktů technologií pro nulové čisté emise (akt o průmyslu pro nulové čisté emise)**
- cílem EK je posílit odolnost a konkurenceschopnost výroby čistých technologií v EU a učinit evropský energetický systém bezpečnější a udržitelnější
- **čl. 25 – příspěvek k udržitelnosti a odolnosti při zadávacích řízeních:**
 - **minimální environmentální požadavky**
 - budou stanoveny v prováděcím aktu Komise
 - účinnost u centrálních zadavatelů/zakázek dražších než 25 mil EUR – spolu s aktem
 - účinnost v ostatních případech od 1. července 2026
 - **doplňková kritéria u stavebních veřejných zakázek/koncesí - aplikovatelná od 1. července 2024, povinně alespoň jedna z podmínek**
 - sociální/zaměstnanecké aspekty
 - kybernetická bezpečnost
 - smluvní pokuta za pozdní dodání
 - **kritéria odolnosti**
 - Komise bude hodnotit závislost dodávek v EU na jednom zdroji, např. Číně
 - výsledek v prováděcím aktu
 - pokud vysoká nebo zvyšující se závislost – povinné smluvní podmínky

Sektorové předpisy pracovně právního rázu

- **směrnice 2023/970/EU "o rovném odměňování mužů a žen"**
 - čl. 24 – povinnost stejné odměny v rámci VZ a koncesí
 - možnost vyloučení ze zadávacího řízení při porušení (rozdíl > 5 %), příp. ukončení smlouvy
 - transpozice do 7. 6. 2026
- **směrnice 2022/2041/EU "o přiměřených minimálních mzdách v EU"**
 - čl. 9 - povinnost členských států přijmout vhodná opatření k dodržování povinností týkajících se mezd dodavateli a poddodavateli ve veřejných zakázkách
 - transpozice do 15. 11. 2024
- **směrnice 2022/2381/EU „women on board“**
 - čl. 8(3) - povinnost členských států zajistit dodržování povinností stanovených směrnicí kótovanými společnostmi při plnění veřejných zakázek a koncesí
 - transpozice do 28. 12. 2024

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

NÁRODNÍ STRATEGIE VEŘEJNÉHO ZADÁVÁNÍ

Základní priority

1.

Kvalita
a inovace

3.

Environmentálně
a sociálně
odpovědné
veřejné zadávání

5.

Podpora
centrálních
nákupů
a spolupráce

7.

Právní jistota
veřejných
zakázek

9.

Data
a digitalizace

2.

Prostředí
pro efektivní
zadávání veřejných
zakázek

4.

Profesionalizace

6.

Podpora strategicky
významných
investic
a zadavatelů

8.

Veřejné
zakázky
ve stavebnictví

Národní strategie veřejného zadávání

priorita 3

**ENVIRONMENTÁLNĚ
A SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ
VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ**

Akční plán udržitelného nakupování I.

Minimální standardy OVZ

- **stavby** (pozemní a liniové)
- **zajištění ostrahy administrativních objektů:** vyloučení MNNC a důstojné pracovní podmínky
- **zajištění ekologického úklidu:** důstojné pracovní podmínky, zapojení OZP, ekologicky šetrný úklid
- **dodávky potravin/zajištění stravovací služby:** ekologické, sociální a etické aspekty, podpora MSP
- **kancelářský papír:** ekologické aspekty - Ekoznačka EU (Ecolabel)
- **kancelářské potřeby:** ekologické aspekty pro jednotlivé předměty a materiály
- **zajištění akcí, včetně občerstvení:** checklist s environmentálními, sociálními a etickými aspekty

Teze
ZDE

Minimální standardy APUN ve stavebnictví

- **E kritéria** – vazba na taxonomii EU
 - **S kritéria:**
 - férové podmínky v dodavatelském řetězci
 - dodržování pracovně právních předpisů
 - dodržování bezpečnosti práce
 - splatnost faktur 30 dnů
 - férové odměňování zaměstnanců
 - participace, komunikace
 - požadavky na dokumenty a doklady, resp. informace pro nefinanční reporting společností
- **Pracovní skupina Národní strategie VZ pro stavebnictví**

Národní strategie veřejného zadávání

priorita 8

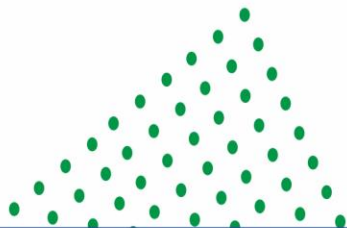
**VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VE STAVEBNICTVÍ**

Opatření

- Analýza existující praxe a navazující vývoj a správa metodik a vzorů
- Metodika pro integraci principů udržitelnosti (ESG a taxonomie) do veřejných zakázek ve stavebnictví
- Školení zadavatelů, projektantů a dodavatelů
- Analýza existující smluvní praxe a pracovní skupina pro smluvní podmínky Metodika pro Contract Management

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ESG, EU TAXONOMIE A VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

ESG a EU Taxonomie

ESG (environmental, social, governance)

- „měřená udržitelnost“
- soubor právních aktů EU týkající se tzv. nefinančního výkaznictví podniků

EU Taxonomie

- právní akty EU pro určení, které činnosti jsou považovány za udržitelné

ESG a EU Taxonomie není povinná, ale

- naplnění může mít zásadní vliv na financování
- některé aspekty (DNSH) jsou již nyní vyžadovány v případě dotací EU

Udržitelnost v EU - základní právní východiska

- **17 cílů udržitelného rozvoje OSN** (*Sustainable Development Goals, SDGs*) (2015)
- **Pařížská dohoda o změně klimatu (2015)**
 - závazek udržet nárůst průměrné globální teploty výrazně pod 2 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí a úsilí udržet ji pod 1,5 °C
- **Zelená dohoda pro Evropu (2019)**
 - sdělení EK (soft-law)
 - první klimaticky neutrální kontinent do roku 2050
- **Evropský právní rámec pro klima (nařízení EP a Rady (EU) 2021/1119, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality)**
 - závazný cíl klimatické neutrality v EU do roku 2050 (celounijní emise a pohlcování skleníkových plynů musí být vyrovnané)
 - alespoň o 55 % méně emisí skleníkových plynů do roku 2030 oproti roku 1990

Právní předpisy v oblasti EU Taxonomie

nařízení o taxonomii - NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) **2020/852** ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088

stanovení technických screeningových kritérií:

- **climate delegated act** -
nařízení Komise **2021/2139** (novely **2022/1214** a **2023/2485**):
 - zmírňování změny klimatu (mitigace)
 - přizpůsobování se změně klimatu (adaptace)
- **environmental delegated act** - nařízení Komise **2023/2486**:
 - udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů
 - přechod na oběhové hospodářství
 - prevence a omezování znečištění
 - ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

EU Taxonomie

- čl. 3 nařízení (EU) o taxonomii (2020/852):
- hospodářská činnost se **kvalifikuje jako environmentálně udržitelná**, pokud:
 - významně přispívá k **jednomu** nebo více environmentálním cílům
 - významně nepoškozuje žádný z dalších environmentálních cílů (DNSH)
 - je vykonávána v souladu s minimálními sociálními zárukami
 - splňuje technická screeningová kritéria (TSK)
- **environmentální cíle** (čl. 9 nařízení o taxonomii):
 - zmírňování změny klimatu (mitigace)
 - přizpůsobování se změně klimatu (adaptace)
 - udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů
 - přechod na oběhové hospodářství
 - prevence a omezování znečištění
 - ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

EU Taxonomy Compass (1)

The screenshot shows the EU Taxonomy Compass website with a list of activities. The activities are categorized by sector and their alignment with environmental objectives (E for Enabling, T for Transitional, and P for Polluting). The table below summarizes the visible data:

Activity	Alignment
Construction and real estate activities: repair of charging stations for electric vehicles in buildings (and parking spaces attached to buildings)	Enabling (E)
Construction and real estate activities: Installation, maintenance and repair of energy efficiency equipment	Enabling (E)
Construction and real estate activities: Installation, maintenance and repair of instruments and devices for measuring, regulation and controlling energy performance of buildings	Enabling (E)
Construction and real estate activities: Installation, maintenance and repair of renewable energy technologies	Enabling (E)
Construction and real estate activities: Maintenance of roads and motorways	Enabling (E)
Construction and real estate activities: Renovation of existing buildings	Enabling (E) and Transitional (T)
Construction and real estate activities: Use of concrete in civil engineering	Enabling (E)
Construction and safe operation of new nuclear	Enabling (E)

EU Taxonomy Compass (2)

The screenshot displays the EU Taxonomy Compass website. The browser address bar shows the URL: <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass>. The page is divided into two main sections:

- Substantial contribution criteria** (green header):
 1. Where main road elements (binder course, surface course or concrete slabs) are demolished or removed, the preparing for re-use⁽¹²⁵⁾ or recycling⁽¹²⁶⁾ of the non-hazardous waste generated onsite is 100% (by mass in kilogrammes), excluding backfilling⁽¹²⁷⁾. This excludes naturally occurring material referred to in category 17 05 04 in the European List of Waste established by Commission Decision 2000/532/EC.
 2. Where the road elements (binder course, surface course and concrete slabs) are newly installed after demolition or removal, including any roads which are built on a temporary basis for the purpose of carrying out the maintenance works, at least 50% (by mass in kilogrammes) of the structural road elements used are re-used or recycled materials or non-hazardous industrial by-products.
 3. The re-used or recycled materials are not moved over distances greater than 2.5 times the distance between the construction site and the nearest production facility for equivalent primary raw materials, to avoid that the use of re-used or recycled materials leads to higher CO₂ emissions than the use of primary raw materials.
 4. Where newly installed, the binder course has a service lifetime no shorter than 20 years⁽¹²⁸⁾.
- Do no significant harm criteria** (blue header):
 - Climate mitigation
 - Climate adaptation
 - Water
 - Pollution prevention
 - Biodiversity
- Minimum safeguards** (yellow header)

The Windows taskbar at the bottom shows the search bar with the text "Sem zadejte hledaný výraz." and the system tray with the date "14.10.2024" and time "6:29".

Minimální sociální záruky

- **čl. 18 nařízení (EU) o taxonomii (2020/852):**
 - soulad s pokyny OECD pro nadnárodní společnosti
 - obecnými zásadami OSN v oblasti podnikání a lidských práv
 - včetně zásad a práv stanovených v osmi základních úmluvách uvedených v Deklaraci Mezinárodní organizace práce o zásadách a základních právech při práci a v Mezinárodní listině lidských práv
- povinnost dodržet zásadu „**významně nepoškozovat**“ sociální cíle dle čl. 2(17) nařízení (EU) 2019/2088 - *řešení nerovnosti, sociální soudržnost, sociální integrace, pracovněprávní vztahy, lidský kapitál nebo hospodářsky či sociálně znevýhodněné komunity*

Příklad technických screeningových kritérií (1)

- **environmental delegated act, příloha č. II, bod 3.4 – Údržba silnic a dálnic**
- „významný příspěvek“ k **přechodu na oběhové hospodářství** + zásada DNSH u ostatních environmentálních cílů
- **významný příspěvek:**
 - 1. V případě demolice nebo odstranění hlavních silničních prvků (ložné vrstvy, povrchové vrstvy nebo betonových desek) se 100 % (hmotnostních v kilogramech) odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný vzniklého na místě připraví k opětovnému použití nebo recyklaci kromě zasypávání. To nezahrnuje přirozeně se vyskytující materiál uvedený v kategorii 17 05 04 v evropském seznamu odpadů stanoveném rozhodnutím 2000/532/ES.
 - 2. Pokud po demolici nebo odstranění následuje nová instalace hlavních silničních prvků (ložné vrstvy, povrchové vrstvy nebo betonových desek), a to i na silnicích, které jsou vybudovány dočasně pro provedení údržby, představují alespoň 50 % (hmotnostních v kilogramech) použitých strukturálních silničních prvků opětovně použité nebo recyklované materiály nebo průmyslové vedlejší produkty, které nejsou klasifikované jako nebezpečné.
 - 3. Opětovně použité nebo recyklované materiály nejsou přepravovány na vzdálenosti větší než 2,5násobek vzdálenosti mezi stavenišťem a nejbližším výrobním závodem pro rovnocenné primární suroviny, aby se zamezilo tomu, že použití opětovně použitých nebo recyklovaných materiálů povede k vyšším emisím CO₂ než použití primárních surovin.

Příklad technických screeningových kritérií (2)

- **environmental delegated act, příloha č. II, bod 3.4 – Údržba silnic a dálnic**
- „významný příspěvek“ k **přechodu na oběhové hospodářství** + zásada DNSH u ostatních environmentálních cílů
- **významný příspěvek:**
 - 4. Životnost nově položené ložné vrstvy nesmí být kratší než 20 let.
 - 5. Použití primárních surovin pro vybavení silnic se minimalizuje používáním sekundárních surovin. Provozovatel činnosti zajišťuje, aby u kovů, např. u systémů ocelových zábran, pocházelo z primárních surovin maximálně 30 % materiálu. Prahová hodnota se vypočítá odečtením druhotných surovin od celkového množství každé kategorie materiálu použitého v díle, měřeného jako hmotnost v kilogramech. Pokud nejsou k dispozici informace o obsahu recyklovaného materiálu ve stavebním výrobku, počítá se, že výrobek obsahuje 100 % primárních surovin. Aby se respektovala hierarchie způsobů nakládání s odpady, a tedy upřednostnilo opětovné použití před recyklací, započítávají se stavební výrobky opětovně použité na místě, včetně těch, které obsahují materiály, které nejsou odpadem, jako výrobky s nulovým obsahem primární suroviny.

Příklad technických screeningových kritérií (3)

Zásada DNSH

1) Zmírňování změny klimatu

- Předkládá se plán zmírnění dopravních zácp, který bude realizován během údržbářských prací.

2) Přizpůsobování se změně klimatu

- Činnost splňuje kritéria stanovená v dodatku A této přílohy.

3) Udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů

- Činnost splňuje kritéria stanovená v dodatku B této přílohy.

5) Prevence a omezování znečištění

- Přijímají se opatření ke snížení hluku, prachu a emisí znečišťujících látek při stavebních nebo údržbářských pracích. Při výběru typů povrchů vozovek se upřednostňují povrchy vozovek s nízkou hlučností v souladu s komplexním kritériem B7 „minimální požadavky na konstrukci vozovek s nízkou hlučností“ Kritérií EU pro zadávání zelených veřejných zakázek v oblasti projektování, výstavby a údržby silnic, s tím, že povrchy s nízkou hlučností se považují za prioritu pro všechny silnice, na něž se vztahuje směrnice 2002/49/ES.

6) Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

- Činnost splňuje kritéria stanovená v dodatku D této přílohy.

Směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (CSRD)

- CSRD byla a dále bude transponována do zákona o účetnictví, zákona o auditorech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu
- **postupný vznik povinnosti nefinančního reportingu:**
 - **2024** (publikace zprávy v roce 2025) - velké společnosti veřejného zájmu nad 500 zaměstnanců
 - **2025** (publikace zprávy v roce 2026) - velké společnosti, které splní 2 ze 3 kritérií:
 - nad 250 zaměstnanců
 - obrat nad 1 mld. Kč
 - rozvaha aktiv nad 500 mil. Kč
 - **2026** (publikace zprávy v roce 2027) - kótované malé a střední podniky (SMEs)

Dopad ESG/EU Taxonomie do VZ

- ESG/EU Taxonomie není obecně povinná
- povinnost ESG výkaznictví se postupně rozšiřuje
- ESG rating (podíl udržitelných činností) společnosti může mít zásadní vliv na možnosti financování, vydávání zelených dluhopisů atd.
- do podílu činností se započítávají též poddodavatelé – postupně se požadavky propíší do poddodavatelského řetězce
- **pro veřejnou správu/veřejné zakázky není ESG/EU Taxonomie povinná, ale:**
 - realizace udržitelných projektů může mít vliv na jejich financování
 - někteří zejm. sektoroví zadavatelé povinnosti ESG reportingu podléhají
 - možnost povinnosti pro dotace z fondů EU v programovém období 2028+
 - při realizaci „šedých“ projektů může mít veřejný sektor problémy se zájmem dodavatelů
 - povinnost dosažení klimatické neutrality do roku 2050 vs. životnost budov

Metodika pro integraci EU taxonomie do VZ

- záměr vytvořit detailní návod pro zadavatele, nejprve pro budovy, návazně příp. další stavby
- pokyny a modelová ustanovení pro:
 - zadání projektantovi
 - zadávací podmínky VZ na stavební práce
 - smluvní podmínky (např. kontrola, převímka atd.)
 - požadavky na dokumenty a doklady, resp. informace pro reporting